

ESTEETTÖMYYS RANTA-TAMPELLASSA ASEMAKAAVAN NRO 8333 MUKAAN

Yleistä

Asemakaava on vielä karkea työväline esteettömyyden arvioimiseen. Siinä esitetään rakennuksia koskevia enimmäiskorkeuksia ja lattiapintojen vähimmäiskorkeuksia, mutta varsinaisia kerrostasojen korkeusasemia ei määritellä. Ne konkretisoituvat vasta rakennussuunnittelun yhteydessä. Sama koskee esimerkiksi pysäköintiruutuja ja yhteyksiä pysäköintitiloista asuin-kerroksiin. Yleisille alueille, kaduille ja virkistysalueille on esitetty likimääräisiä korkeuslukuja. Asemakaavan liitteinä olevat katuverkon yleissuunnitelma ja viheralueiden yleissuunnitelma osoittavat jo tarkemmin korkeusasemien suhteita, joten niitä voidaan käyttää apuna esteettömyyden arvioinnissa.

Asemakaavaa nro 8333 ja sen liitteitä on arvioitu Tampereen vammais- ja esteettömyys-asiamiehen käytössä olevan tarkistuslistan avulla. Listaa on täydennetty Ranta-Tampellan olosuhteisiin soveltuvaksi. Uutena asiana on määritelty esteettömyyden erikoistasoa edellyttävät alueet ja reitit.

1. Yhteydet palvelupisteiden välillä

Alueen tärkeimmät palvelut sijoittuvat kanavan varrelle. Päiväkoti on alueen itäosassa Soukkapuiston reunassa.

Kanavaa ympäröivät kadut ovat käytännössä tasaisia, joten yhteydet niitä pitkin ovat esteettömiä. Kanavan ylittävät kevyen liikenteen sillat on tarkoitus tehdä kaareviksi, jotta niiden alle jää riittävä veneilymahdollisuus. Kaarevuuden määrä riippuu sillan rakennusmateriaalin edellyttämästä rakennevahvuudesta, eikä se ole vielä tiedossa. Ko. siltojen pituus on kuitenkin vähäinen, 13 metriä.

Päiväkodin ja varsinaisen asuinalueen välillä on kokoojakatuluokkainen Tampellan esplanadi. Vaikka yhteys on muuten tasainen, vilkasliikenteinen katu heikentää esteettömyyttä. Katuverkon yleissuunnitelman mukaan kadun yli on tulossa keskikorokkeella varustettu suojaatie.

2. Jalankulkuyhteydet palveluihin ja kadulta tonteille

Kanavan varren asuinkortteleita koskevat samat arviot kuin kohdassa 1. Rantakorttelin 420 asukkaat kiertävät Rantatampellankatua pitkin kanavan varrelle. Kaikki kulkureittien kadut ovat kaltevuudeltaan alle 5 %:n luokkaa. Rantatampellankadulta suoraan Pumppuasemanraitin itäpäähän on myös katuyhteys, mutta 180 cm:n tasoero edellyttää esteettömänä polveilevaa luiskaa. Se on mahdollinen, mutta sitä ei ole esitetty liitekuvin.

Kortteleiden ja katujen väliset tasoerot ovat myös selviä. Rantakorttelin 420 ja sen eteläpuolisen korttelin 990 alla olevat pysäköintihallit nostavat rakennusten välisen pihatason 20-80 cm katutasoa ylemmäksi. Sen esteettömäksi saaminen tarkoittaa, että maanalaisen pysäköintihallin reunaa lasketaan vähän alemmaksi, minkä lisäksi suuremman tasoeron kohdalla tontin reunalle tulee tehdä luiska noin 5 %:n kaltevuuteen. Radan varren korttelirivin 992, 993 ja 968 varsinainen pihataso on kanavanvarren katua yli 8 m korkeammalla, joka edellyttää es-

teettömyyden kannalta hissiyhteyttä katutasolle. Kortteleiden ja radan välissä on pelastustienä toimiva huoltokatu, joka nousee pihojen tasolle, mutta se liittyy molemmista päistään kokoojakatuihin 8 %:n kaltevuudella. Korttelin 967 pihataso on 3 m katuja ylempänä ja vaatii myös hissiyhteyden katutasolle.

3. Julkisen liikenteen yhteydet, pysäkkien saavutettavuus ja niiden sijoitus

Julkisen liikenteen reitistöjä ei ole tässä vaiheessa lyöty lukkoon. Asemakaavassa on varauduttu siihen, että kokoojakatujen (Tampellan esplanadi ja Verstaankatu) lisäksi bussireitti voi kulkea Rantatampellankadulla alueen läpi.

Ajoradasta erotetut pysäkkisyvennykset on esitetty katuverkon yleissuunnitelmassa vain Tampellan esplanadille. Ne sijaitsevat lähellä kadun ylittävää keskikorokkeellista suojatietä ja niille johtaa alueen keskellä kanavan vartta kulkeva Koelaitoksenkatu. Muut pysäkit ovat ajoratapysäkkejä eikä niitä ole vielä esitetty. Pihakatuna toimivalla Rantatampellankadulla niiden yhtenä tarkoituksena on samalla hillitä kadun ajoneuvoliikennettä.

Kulkuetäisyydet pysäkeille ovat lyhyet, sillä enimmilläänkin ne ovat alle 200 m.

4. Riittävä mitoitus toimintojen erottamiselle

Katumitoitus on lähtenyt siitä, että ajorata ja kevyen liikenteen väylät ovat erotettuja. Jalan- kulkutien / jalkakäytävän leveys on 200-250 cm. Jos pyörätie on erillinen, sen leveys on myös 200-250 cm. Kanavanvarren pihakaduilla on tavoitteena yhteinen tila sekä kevyelle liikenteelle että ajoneuvoille, mutta sielläkin tilan leveys (10 m) mahdollistaa tarvittaessa kevyelle liikenteelle rauhoitetut osuudet.

Rantavyöhykkeelle sopii ulkoilureitti, joka koostuu erillisestä pyörätiestä ja kävelytiestä a' 250 cm. Niiden lisäksi lähimpänä rantaa on tila kävelytielle. Ulkoilureitti ja kävelytie ovat tehtävissä esteettöminä.

5. Suojatiet

Katuverkon yleissuunnitelmassa on esitetty suojateita vain kokoojakaduille, koska kaikki muut kadut ovat kevytliikennepainotteisia pihakatuja ja kevyen liikenteen teitä. Keskeisen kanavanvarren pihakadun molemmissa päissä on suojatiet kokoojakadun yli. Kokoojakatujen mutkissa on korotetut liittymät, joiden ympärillä on myös suojatiet.

Suojatiet ovat osuuksilla, joilla ne voidaan tehdä suorasta kadusta eroavina. Asia on korostettu asemakaavan rakentamistapaohjeessa.

6. Pyörätiet

Pyöräteillä on sama standardi kuin kävelyteillä: kaltevuudet eivät ylitä pääsääntöisesti 5 %:a. Ainoa poikkeus on lyhyt osuus Verstaankadun varrella, jossa kaltevuus on 6,2 % noin 10 metrin matkalla. Pyörätiereitit ovat jatkuvia läpi alueen ja neljää reittiä sieltä ulos.

7. Ali- ja ylikulut

Kevyen liikenteen kannalta tärkein alikulkuyhteys on Törngreninaukiolta radan ali kulkeva vanha tietunneli, joka johtaa suoraan kanavan keskusaukiolle. Se on käytännössä tasainen ja siten esteetön.

Molempien Kanta-Tampellaan liittyvien katujen alikulut tulevat muuta tasausta alemmaksi, mutta kaltevuudet eivät niidenkään kevyen liikenteen osuuksilla ylitä 5 %:n rajaa.

Herrainmäeltä on esitetty radan ylittävä kävelysilta Ranta-Tampellan puolelle. Herrainmäki on jo esteettömyyden kannalta erittäin vaikeasti saavutettavissa. Kun kävelysilta tulee suunnitteen tasolle +113, se on jo lähes 8 m ylempänä Helmisenraittia, jolta on taas lähes 8 m kanavan varrelle. Ranta-Tampellan yhteys perustuu portaiden ja hissien käyttöön. Siitä huolimatta kyseistä kulkuyhteyttä ei saatane esteettömäksi kummaltakaan puolelta rataa.

8. Liikkumisesteisten pysäköintipaikat

Tässä vaiheessa Ranta-Tampellan yleiset pysäköintipaikat ovat katujen varsilla; erillisiä maantasoalueita ei ole muualla kuin päiväkodin yhteydessä. Sen vuoksi liikkumisesteisten pysäköintipaikat tulee sijoittaa autohalleihin.

Autohalleista on mahdollista järjestää suorat hissiyhteydet porrashuoneisiin. Kun asuntojen autopaikoista pääosa (83 %) on samassa korttelissa ja muidenkin yhteydet ovat kanavanvarren tasaisten katujen kautta, esteettömyys toteutuu asukaspysäköinnin kannalta erittäin hyvin.

9. Esteettömyyden erikoistasoa edellyttävät alueet ja reitit

Ranta-Tampellan kevyen liikenteen pääyhteyksiä ovat kanavanvarsi ja alikulku Kanta-Tampellan puolelle, yhteydet Tampellan esplanadin pysäkeille sekä seudullinen ulkoilureitti rannan tuntumassa. Erikoisasumisen sijoittumista alueelle ei vielä tässä vaiheessa tiedetä.

Erikoistason väylien enimmäiskaltevuus on 5 %, mikä toteutuu kauttaaltaan. Portaita on vain keskusaukiolla, ja ne voi ohittaa luiskalla. Alueen tärkeimmät palvelupisteet ovat näillä alueilla. Ulkoilureitillä jalankulkijoiden ja polkupyöräilijöiden välillä on erotuskaista, muualla sitä ei ole.

Yhteenveto

Ranta-Tampella on valtaosaltaan ja eniten käytettävien yhteyksien kannalta täysin esteetön liikkumisesteisten kannalta. Rakennuksia suunniteltaessa yhteydet kaduilta tonteille ja rakennusten porrashuoneisiin ovat kuitenkin avainasemassa esteettömyyden toteutumisessa. Niiden merkitystä on korostettu rakentamistapaohjeessa.

21.12.2010 Juha Jaakola
projektiarkkitehti

Jukka Kaukola
vammais- ja esteettömyysasiamies